

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੱਸ਼ਟ

असाधारण
EXTRAORDINARY

असाधारण
भाग XIV - अनुभाग - 1
PART - XIV - SECTION - 1

ਭਾਗ - XIV - ਅਨੁਭਾਗ - 1
ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

PUBLISHED BY AUTHORITY
ਸੱਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

स० 4]	नई दिल्ली, मंगलवार, 24 अगस्त, 1993	/2 भाद्र,	1915	(श)	[खण्ड V]
No. 4]	NEW DELHI, TUESDAY, AUGUST 24, 1993/BHADRA 2, 1915 (SAKA)				[VOL. V]
नं० 4]	ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਮੰਗਲਵਾਰ, 24 ਅਗਸਤ, 1993	/2 ਭਾਦੋ,	1915	(ਸ਼)	[ਜ਼ਿਲਦ V]

विधि और न्याय मन्त्रालय
(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, मंगलवार, 24 अगस्त, 1993/2 भाद्र, 1915 (श)
फैमलੀ ਕੋਂਟਰ ਏਕਟ, 1984, (2) ਇਨਲੈਂਡ ਵੈਸਲਜ ਐਕਟ, 1917, (3) ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਜ ਅਥਾਰਿਟੀਜ ਐਕਟ, 1987,
(4) ਐਗਰਿਕਲਚਰਲ ਏਂਡ ਪ੍ਰੀਸੈਂਡ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਏਕਸਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਿਟੀ ਐਕਟ 1985 ਔਰ (5) ਹੈਂਡਲੂਮਜ (ਰਿਜਵੇਂਸ਼ਨ
ਆਫ ਆਰਟਿਕਲਜ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1985, ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾ਷ਟਰਪਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਏ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੁਤ ਪਾਠ (ਕੇਨਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤ ਉਨਕੇ
ਪ੍ਰਾਧਿਕੁਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

**MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)**

NEW DELHI, TUESDAY, AUGUST 24, 1993/2 BHADRA, 1915 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Family Courts Act, 1984, (2) The Inland Vessels
Act, 1917; (3) The Legal Services Authorities Act, 1987; (4) The Agricultural and Processed
Food Products Export Development Authority Act, 1985 and the (5) Handlooms (Reservation of
Articles for Production) Act, 1985. are here by published under the authority of the
President and shall be deemed to be authoritative text there of in Punjabi under clause (a)
of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਡਲਾ

(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਮੰਗਲਵਾਰ, 24 ਅਗਸਤ, 1993/2 ਭਾਦੋਂ, 1915 (ਸਕ)

(1) ਫੈਮਲੀ ਕੋਰਟਸ ਐਕਟ, 1984; (2) ਇਨਲੈਂਡ ਵੈਸਲਜ ਐਕਟ, 1917; (3) ਲੀਗਲ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਅਥਾਰਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1987; (4) ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਐਂਡ ਪਰੋਸੈਸਡ ਫੂਡ ਪਰੋਡਕਟਸ ਐਕਸਪੋਰਟ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਫਿਟੀ ਐਕਟ, 1985 ਅਤੇ (5) ਹੈਂਡਲਮਜ਼ (ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅੰਡ ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਫਾਰ ਪਰੋਡੋਕਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1985 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਜੂਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸੱਤਾਜੂਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/
ਸਚਿਵ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ/
Secretary to Government of India.

ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ, 1984

(1984 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 66)

[4 ਜਨਵਰੀ, 1993 ਤੱਕ ਸੌਂਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[14 ਸਤੰਬਰ, 1984]

ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਲਹ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੀਘਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾਵੀਂ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਪੈਂਤੀਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੋਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣੇ :—

ਅਧਿਆਏ I

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ

ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ, ਵਿਸਤਾਰ
ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਐਕਟ, 1984 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।

(3) ਇਹ ਉਸ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਨਾਫਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰੀਕਾਂ ਨਿਯਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨਾ ਲੋੜੇ,—

(ਉ) "ਜੱਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜੱਜ, ਜਾਂ ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜੱਜ ;

(ਅ) "ਅਧਿਸੂਚਨਾ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ;

(ਇ) "ਮੁਕੱਰਰ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ;

(ਸ) "ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ;

(ਹ) ਅਜਿਹੇ ਸਭ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਪਦਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਬਤਾ ਦੀਵਾਨੀ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਹਨ, ਉਹੀ ਅਰਥ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉਸ ਸੰਘਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

1908 ਦਾ 5

ਅਧਿਆਏ II

ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ

ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ।

3. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਅਤੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ—

(ੳ) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਗਰ ਜਾਂ ਕਸਬਾ ਸਮਾਵਿਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਸ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇਗੀ;

(ਅ) ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੇਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ;

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਲਿਖਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਧਾ, ਘਟਾ ਜਾਂ ਬਦਲ ਸਕੇਗੀ ।

ਜੱਜਾਂ ਦੀ
ਨਿਯੁਕਤੀ ।

4. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਜਾਂ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ।

(2) ਜਦ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਕੇ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਦ-

(ੳ) ਹਰੇਕ ਜੱਜ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਤ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ;

(ਅ) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ;

(ੰ) ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਦਿੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮੇਂ

(ਸ) ਅਤਿਰਿਕਤ ਮੁੱਖ ਜੱਜ, ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਦ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋਵੇ, ਤਦ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ।

(3) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਉਹ-

(ੳ) ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਆਇਕ ਪਦ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਪਦ ਜਾਂ ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਆਸਾਮੀ ਧਾਰਨ ਨ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਿਆਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਅ) ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੱਤ ਸਾਲ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(ੰ) ਕੋਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਡ ਜਸਤਿਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਮੁਕੱਰਰ ਕਰੇ ।

(4) ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਚੌਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ-

(ੳ) ਇਹ ਸੁਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਚੌਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਵਿਆਹ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜੋ ਸੁਲਹ ਅਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਮਹਾਰਤ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣ; ਅਤੇ

(ਅ) ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(5) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਬਾਠੂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣ ਪਿਛੋਂ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਜੱਜ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਨ ਜੱਜ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਘਾਰਨ ਕਰੇਗਾ।

(6) ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਮਾਨ-ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰੇ।

ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ
ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ
ਸਹਿਯੋਜਨ।

5. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਜਨ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕੇਗੀ—

- (ੳ) ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਲਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ;
- (ਅ) ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਵਰਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀ;
- (ਇ) ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ; ਅਤੇ
- (ਸ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਜਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ
ਕੌਸਲਰ, ਅਫਸਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀ।

6. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾਂ ਕਰਕੇ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀ ਦੇ ਕੌਸਲਰਾਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਵਰਗ ਤੈਅ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕੌਸਲਰਾਂ, ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੌਸਲਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਜਨ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਅਧਿਆਏ III

ਅਧਿਕਾਰਤਾ

ਅਧਿਕਾਰਤਾ।

7. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ—

- (ੳ) ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਦਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਪੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ;
- (ਅ) ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਲਈ, ਜਿਸ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ :—ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਦਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਦਾਵੇ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ :—

- (ੳ) ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ (ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਾਤਲ ਅਤੇ ਸੁੰਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸਤਕਰਾਰ ਲਈ ਜਾਂ; ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਾਤਲ ਕਰਨ ਲਈ) ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਾਤਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਆਹਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਨ ਜਾਂ ਨਿਆਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੁੜਾਏ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਬਾਬਤ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਵਿਆਹਕ ਹੈਸੀਅਤ ਬਾਬਤ ਇਸਤਕਰਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ੰ) ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੰਪੱਤੀ ਬਾਬਤ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ਸ) ਵਿਆਹਕ ਸੰਬੰਧ ਤੋਂ ਉਤਪਨ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਮਨਹੀ-ਹੁਕਮ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ਹ) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਬਾਬਤ ਇਸਤਕਰਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ਕ) ਭਰਣ-ਪੱਖਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ;
- (ਖ) ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਸਰਪ੍ਸਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੰਭਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ।
- (2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ
- (ੳ) ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅੰਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ (ਜੋ ਪਤਨੀ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਭਰਣ-ਪੱਖਣ ਲਈ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ) ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰਤਾ; ਅਤੇ
- (ਅ) ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੱਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ।

ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ
ਇਖਰਾਜ ਅਤੇ ਲੰਬਤ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ।

8. ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉੱਥੇ,—

- (ੳ) ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਨ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ;
- (ਅ) ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅੰਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਨ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗਾ;
- (ੰ) ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਤੇ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ 1973 ਦੇ ਅੰਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਕਾਰਵਾਈ—

1974 ਦਾ 2

1974 ਦਾ 2

1974 ਦਾ 2

- (i) ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਕਤ ਸੰਘਤਾ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਲੰਬਤ ਹੈ; ਅਤੇ
- (ii) ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਲੱਭੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਐਕਟ ਨਾਫਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੁੰਦੀ;

ਅਜਿਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਬਦਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਧਿਆਏ IV

ਜਾਬਤਾ

ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਰਤਵ | 9. (1) ਹੱਦਿਕ ਅਜਿਹੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਦਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਸੰਗਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਾਵੀ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਸੂਰੂ ਵਿੱਚ ਦਾਵੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਾਰੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਅਜਿਹਾ ਜਾਬਤਾ ਅਪਣਾਏਗੀ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

(2) ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਮੁੱਦਤ ਲਈ, ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਸੰਬੰਗਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦੱਤ ਸਕਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਗਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਨ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਲਪਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ।

ਅਮ ਜਾਬਤਾ।

10. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜਾਬਤਾ ਦੀਵਾਨੀ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਅਤੇ ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਬਤਾ ਫਜ਼ਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ। 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਭਿਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜਾਬਤਾ ਫਜ਼ਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਉਸ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

1908 ਦਾ 5

1974 ਦਾ 2

1974 ਦਾ 2

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਜਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਾਬਤ ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਤ ਅਤੇ ਦੱਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਵਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਚਾਈ ਤੇ ਪ੍ਰੰਚਲ ਦੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਜਾਬਤਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕੇਗੀ।

ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬੰਦ
ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ।

ਚਕਿਤਸਾ ਅਤੇ
ਭਲਾਈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ
ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ
ਐਕਟ, 1872 ਦਾ
ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ।

ਜ਼ਬਾਨੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ
ਰਿਕਾਰਡ।

ਹਲਫ਼ੀਆਂ ਬਿਆਨ
ਤੇ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ
ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ।

ਨਿਰਣਾ।

ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ
ਦਾ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ।

1974 ਦਾ 2

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

ਨਿਰਣਾ।

11. ਅਜਿਹੇ ਹੱਦਿਆਂ ਦਾ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬੰਦ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

12. ਹਰੇਕ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਖਲੂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਰੋਪੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਚਕਿਤਸਾ ਮਾਹਿਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ (ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਰੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ) ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਰਿਸਤੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਯੋਗ ਸਮਝੇ।

13. ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਧਿਰ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ :

ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਹਿਰ ਦੀ, ਨਿਆਂ ਮਿਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈ ਸਕੇਗੀ।

14. ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਕਥਨ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਗੱਲ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਐਕਟ, 1872 ਅਧੀਨ ਹੋਰਵੇਂ ਸੁਸਹਿਤ ਜਾਂ ਗ੍ਰਹਿਣਪੋਗ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨ, ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

15. ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਵਿਆ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਜੱਜ, ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰੇਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਗਾਹੀ ਦਾ ਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੀਮੇ ਤੇ ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਜੱਜ ਦਸਖਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਭਾਗ ਹੋਵੇਗਾ।

16. (1) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਜੋ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ, ਹਲਫ਼ੀਆਂ ਵਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਸਭ ਨਿਆ-ਪੂਰਨ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕਿਸੇ ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਤਾਂ ਉਹ, ਦਾਵੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹਲਫ਼ੀਆਂ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਬਾਬਤ ਉਸਦੀ ਪਰੀਖਿਆ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

17. ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸੰਖਿਤ ਬਿਆਨ, ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁਕਤਾ, ਉਸਤੇ ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਹੋਣਗੇ।

18. (1) ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਭਿਨ ਦਾ ਉਹੀ ਬਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਿਸੇ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਡਿਗਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਲਈ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀਵਾਨੀ ਸੰਘਤਾ, 1903 ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਉਸ ਸੰਘਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਲਈ ਮੁਕੱਕਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

1872 ਦਾ 1

1974 ਦਾ 2

1908 ਦਾ 5

1974 ਦਾ 2

(3) ਕਿਸੇ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਉਸ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਸਨੇ ਉਹ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਧਾਰਨ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਪਾਦਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਧਿਆਏ V

ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀਆਂ

ਅਪੀਲ ।

19. (1) ਜਿਵੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀਵਾਨੀ ਸੰਘਤਾ, 1908 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਰੇਕ ਨਿਰਣੇ, ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਤੋਂ, ਜੋ ਦਰਮਿਆਨੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਪੀਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ ।

1908 ਦਾ 5
1974 ਦਾ 2

(2) ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਡਿਗਰੀ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ :

1974 ਦਾ 2

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1991. ਦੇ ਅੰਤਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਲੰਖਿਤ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਾਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਗਤਾ 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ।

1974 ਦਾ 2

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਦੀ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮੁੱਦਤ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

(4) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੈਜਦਾਰੀ ਸੰਘਤਾ, 1973 ਦੇ ਅਧਿਆਏ IX ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੀ, ਜੋ ਦਰਮਿਆਨੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦਰਸਤੀ, ਕਾਨੂੰਨਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤਤਾ ਬਾਬਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਾਕਾਇਦਗੀ ਬਾਬਤ ਆਪਣੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ।

1974 ਦਾ 2

(5) ਯਥਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਣ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ।

(6) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਜੱਜਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲਕੇ ਬਣੇ ਕਿਸੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਅਧਿਆਏ VI

ਫੁਟਕਲ

ਐਕਟ ਦਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ।

20. ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਤੱਤਸਮੇਂ ਨਾਫਜ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁੰਸਗਤ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹਾਇਆ ਵੀ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਗੇ ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ।

21. (1) ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ, ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦਾ ਆਗਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮੱਝੇ ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ് :—

- (ੳ) ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਅਵਕਾਸ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਹੋਰ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰਨਾ;
- (ੳ) ਕਿਸੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਦਮ ਅਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਵਤਾ;

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੌਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 22. (1) ਕੌਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਕੌਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੰਰਿਕ ਨਿਯਮ ਉਸਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ-ਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੌਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। 23. (1) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜਨ ਲਈ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ, ਅਰਥਾਤ് :—

- (ੳ) ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਤਨਖਾਹ ਜਾਂ ਮਾਨ-ਭੱਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸਰਤ;
- (ਅ) ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ;
- (ੳ) ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਚਕਿਤਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਫਰ-ਖਰਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ;

- (ਸ) ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਨਿਆਂ ਮਿੱਤਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ;
- (ਹ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ ਜਾਂ ਉਪਬੰਧਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ;
- (3) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰੋਕ ਨਿਯਮ ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
-